

Plavčanove eurofondy: Košická firma má dostať 7 miliónov eur

(08.08.2017; Korzár; č. 182, REGIÓŇ , s. 2; MICHAL LENDEL, JAROSLAV VRÁBEL')

<https://kosice.korzar.sme.sk/c/20621344/plavcanove-eurofondy-kosicka-firma-ma-dostat-sedem-milionov-eur.html>

SÚ SUSEDIA S "NAJZNÁMEJŠÍM KARDIOLÓGOM" SPOMEDZI HODNOTITEĽOV

Kardiológ z košickej medicíny chcel dotáciu, ale jeho univerzita ho vraj stopla. Peniaze dostala spoločnosť, ktorá má blízko k jeho ambulancii aj rodine. Nič s ňou nemám, tvrdí lekár Ján Fedačko.

KOŠICE.

Aj košický kardiológ a internista z lekárskej fakulty Univerzity P. J. Šafárika Ján Fedačko sa zviditeľnil v súvislosti so zvláštnymi dotáciami pre firmy z 300-miliónového balíka eurofondov na výskum, vývoj a inovácie.

"Najznámejší kardiológ"

Fedačko sa ako jeden z hodnotiteľov podieľal na rozhodovaní o oceliarskom projekte. Hodnotil projekt "Dlhodobý strategický výskum v oblasti nových progresívnych materiálov a výrobných technológií pre zabezpečenie trvalej udržateľnosti oceliarskeho priemyslu na Slovensku". Predložil ho bratislavský Výskumný ústav zväračský v partnerstve s Technickou univerzitou Košice a košickým U. S. Steelom. Žiadosť o 19 miliónov eur bola zamietnutá. "Hodnotil som asi 10 projektov a stal som sa asi najznámejším kardiológom na Slovensku, pretože som vyhodil projekt Výskumného ústavu zväračského," povedal Korzáru. "Pripúšťam, bola chyba, že lekár mal hodnotiť materiálový výskum, ale možno to bolo spôsobené tým, že sedím za Slovensko v Európskej komisii v projekte, ktorý rieši nové materiály v biomedicíne. Nemusíte však byť odborník v hutníctve, aby ste vedeli posúdiť projekt z hľadiska personálnej matice výskumníkov, keď firma nemá odborníkov, resp. nevie podložiť, ako minie 9 miliónov, pretože si neurobila prieskum trhu." Hodnotenie je podľa neho tímová práca, projekt hodnotí 7 ľudí: finančný manažér, 2 projektoví manažéri, 2 zahraniční experti z odvetvia a 2 slovenskí nezávislí hodnotitelia.

Malé Slovensko

"Slovensko je také malé, že keď ste chceli hodnotiť odvetvie, v ktorom ste najlepší expert, prišli ste na to, že všetkých poznáte. Ja som napríklad vo Výskumnom ústave zväračskom nepoznal nikoho, okrem Petra Klama, pretože s tým som hodnotil jeden projekt (Klamo bol v tomto prípade žiadateľom, v inom hodnotiteľom - pozn. red.). Klamo sedí v predstavenstve Výskumného ústavu zväračského a oni sami tam mali projekty, takže možno nebol úplne objektívny, ale on si za tým stojí a ja proti tomu nič nemám," porozprával Fedačko portálu parlamentnelisty. sk. Kritikom dáva do pozornosti svoj výskum a životopis. "Formálne nemám problém ohodnotiť projekt v akejkoľvek sfére, každý týždeň robím posudky pre zahraničné karentované časopisy." 7 miliónov košickej firme Medzi medializovanými príkladmi úspešných žiadateľov, ktorí vzbudili pozornosť, sa objavila napríklad košická spoločnosť Clinical Trials Services so sídlom na Tomášikovej 8. V máji jej cez agentúru ministerstva školstva odsúhlasili takmer 7 miliónov na Výskumno-vývojové centrum pre vývoj a aplikáciu softvérových platforiem v bioinformatike. Partnerom firmy v projekte je Univerzita P. J. Šafárika.

Nový predmet aj vlastník

Vedecký výskum, vývoj a zadávanie klinického skúšania liečiv si firma podľa obchodného registra doplnila do predmetu činnosti od 1. júna 2016, podľa iných zdrojov o pár dní skôr. Eurofondová výzva ministerstva na dotácie na vedu bola vyhlásená 31. mája 2016. Do 31. mája 2016 firmu vlastnila spoločnosť Cardiovascular & Metabolic Clinic so sídlom Tomášikova 8. Jedným z jej spoločníkov je firma konateľky Márie Fedačkovej. Je to Fedačkova rodina.

Nevýrazná história

Clinical Trials Services so základným imanom 5-tisíc eur vznikla v roku 2013 so širokou škálou predmetov činnosti od stavieb po upratovacie služby. Podľa finstat.sk dosiahla v roku 2014 tržby 2 200 eur a zisk 1 716 eur, v roku 2015 mala výnosy 48-tisíc a zisk 2 517 eur, vlani jej tržby klesli na 7 333 eur a zisk bol 3 256 eur. Firma deklaruje, že projekt bude financovať i z vlastných zdrojov vyše 700-tisíc eurami. K 24. júlu má v zozname Finančnej správy SR evidovaný daňový nedoplatok 284 eur. Počet jej zamestnancov podľa finstat.sk nie je známy.

Rovnaká ulica aj poliklinika

Od 1. júna 2016 došlo k zmene, odvtedy vlastní Clinical Trials Services Alexandra Lišivková z Ovručskej 7 (po svadbe zmenila priezvisko i bydlisko). Fedačko má v obchodnom registri ako trvalý pobyt uvedenú aj Ovručskú 8. Adresa Tomášikova 8 patrí objektu malej polikliniky. Clinical Trials Services tam má len poštovú schránku. Nachádza sa tam aj ambulancia, kde ordinuje Fedačko. Podľa TV JOJ by mala firma sídliť práve v ambulancii. Tie na Tomášikovej 8 prevádzkuje firma Cardiovascular & Metabolic Clinic, ako aj spoločnosť CARDIO D&R. Medzi jej spoločníkmi sú aj Fedačko i dekan lekárskej fakulty UPJŠ Daniel Pella.

Už nie švagriná, ale poznajú sa

Fedačko hovorí, že nefiguruje v žiadnej z firiem, ktoré žiadali o dotácie na vedu a výskum. "Ja som chcel podať vlastný projekt, ktorý sa mal týkať biomedicíny. Na lekárskej fakulte mi tento projekt schválili, no po nesúhlase na

rektoráte som ho nakoniec stiahol. Predpokladám, že univerzita mala obavy, keďže by som sa nachádzal na strane súkromnej spoločnosti, a tiež ako zamestnanec fakulty, ktorá mala byť partnerom projektu," povedal nám Fedačko. Na skutočnosť, že Clinical Trials Services sídli v tej istej budove ako jeho kardiologická ambulancia, reagoval, že na tejto adrese má sídlo ďalších 8 až 10 medicínskych firiem. Spájanie spoločností s rovnakou adresou považuje len za hľadanie mediálnych senzácií. "Mária Fedačková je moja švagriná, ale spojitosť medzi mnou, mojimi príbuznými a Clinical Trials Services neexistuje. Túto spoločnosť a jej projekty som nikdy nehodnotil," komentuje. Projekt Clinical Trials Services hodnotil napríklad Peter Filip, ktorý spolu s Fedačkom rozhodoval o dotácii pre zväračský ústav. "Dovtedy som ho nevidel," vraví Fedačko. Doplnil, že nemôže zakázať svojmu bratovi alebo jeho žene, aby si založili firmu. "To, že ju následne odpredali, keďže ju nepotrebovali, ide tiež mimo mňa. Jednoducho sa našli výskumníci, ktorí tú spoločnosť chceli kúpiť." V obchodnom registri figuruje v Clinical Trials Services iba jediná spoločníčka a konateľka Alexandra Kováčiková (rodená Lišivková). Podľa údajov zo sociálnej siete sa Fedačko pozná s manželom Kováčikovej aj s ňou. "Poznám, nepoznám. Košice sú také malé, že tu pozná asi každý každého. Nie je to moja suseda, bývalá priateľka ani nič podobné," odpovedal Korzáru. Fedačko kandidoval v roku 2014 na poslanca mesta ako nezávislý za Šport do Košíc.

MICHAL LENDEL, JAROSLAV VRÁBEL'

REAKCIA REKTORA SOVÁKA

UPJŠ: Nevedeli sme, sme znepokojení

* "Vedenie univerzity nemalo k dispozícii uvedené informácie," reagovala na zistenia Korzára Mária Hrehová, hovorkyňa rektorátu UPJŠ. „Vedenie UPJŠ sa dištancuje od prípadných špekulatívnych postupov pri uchádzaní sa o prostriedky z ESIF," dodala. "Ak prešetrovanie výzvy zo strany ministerstva a EK potvrdí, že agentúra pochybila pri prideľovaní projektov, budeme rešpektovať závery auditu," uviedol rektor Pavol Sovák. Univerzita vstúpila do projektu Clinical Trials Services ako partner, vďaka čomu má z celkovej dotácie takmer 7 miliónov eur dostať okolo 1 milióna eur. Sovák vysvetľuje, že z im dostupných informácií nemali dôvod partnera spochybňovať. "Skutočnosti, o ktorých nás informujete, nás znepokojujú. Veríme, že audit ukáže, či projekty boli pridelené oprávnene." Rektor hovorí, že charakter výzvy umožňoval riešiť zaujímavé témy pre prax a nepredurčoval lustrovať partnerov. "Je úlohou vyhlasovateľa výzvy a oponentov, aby projekt posúdili a prideliť financovanie." Vraví, že na UPJŠ postupujú podľa zásad otvoreného vedeckého bádania. "Clinical Trials Services nás presvedčila zoznamom odborníkov a vedcov, ktorí sa zaviazali, že budú participovať na riešení projektu." Podľa Sováka je v Európe zvykom, že v prípade realizácie nového vedeckého projektu vzniká spoločnosť typu startup, ktorá má krátku históriu. "Know-how a duševné vlastníctvo spoločnosti sa nevyjadruje výškou tržieb. Pre spoločný aplikačný výskum vedec, ktorého najrenomovanejšia agentúra vedeckých databáz Thomson Reuters zaradila v roku 2014 do zoznamu "The World's Most Influential Scientific Minds", má pre spoločný 9ročný výskum mnohonásobne väčšiu hodnotu ako ročné tržby v rozsahu desiatok miliónov eur a desiatky zamestnancov." Malo by ísť o Igora Jurisicu, profesora z univerzity v Toronte. Ďalšie mená v projekte sme sa od UPJŠ nedozvedeli. Aktivity projektu majú trvať od augusta 2017 do júna 2023.

(len, jav)

NEZNÁME FIRMY MU NEVADIA

Fedačko: Rektori klamú

* Medzi rektormi, ktorí boli v Bratislave vyjadriť znepokojenie, bol aj Sovák z UPJŠ, na ktorej pracuje Fedačko. "Je to zbytočný útok univerzít a rektorov. Videli sme, ako vystúpili rektori a podali dezinformáciu, že nedostali ani euro, pritom iba z prvej výzvy dostali 67 miliónov. Napriek tomu sa podpíšu pod list, akí sú nespokojní, lebo nedostali peniaze. To je gól do vlastnej brány a verejná klamanie rektorov, každý jeden by mal abdikovať na svoju funkciu," reagoval Fedačko pre parlamentnelisty.sk. Pre Korzár dodal, že napríklad UPJŠ dostala nedávno na dofinancovanie Mediparku 9 miliónov. "Bol kreovaný na obdobie 2007 - 2013. Je rok 2017 a stále nie je skolaudovaný." Klama ako hodnotiteľa jeden zo žiadateľov obvinil, že pýtal úplatok 20 %. Fedačko vraví, že on sa s korupciou nestretol. Kým mnohé projekty univerzít peniaze nezískali, úspešné boli niektoré neznáme firmy s nulovou vedeckou históriou či s minimálnymi tržbami. Fedačko si myslí, že naše univerzity žiaden prevratný a poriadny výskum nerobia. "Pri niektorých projektoch od univerzít som mal pocit, že si niekto myslel, napíšme nejaké projekty, veď my tie peniaze musíme dostať, pričom sa zabudlo na kvalitatívnu stránku. Za každou neznámou firmou, ktorá využila výzvu a splnila podmienky, stoja vedci," tvrdí. Pokračuje, že veľa akademických pracovníkov nemohlo napísať vlastný projekt, lebo im to z vedenia škôl nepodpísali. "Títo výskumníci si našli také neznáme firmy, cez ktoré žiadali o dotáciu." Zdôrazňuje, že také firmy nič neporušili. "Keď ste napríklad 20 rokov na univerzite, máte patenty, citácie a publikácie, a keď vyjde výzva, porušíte zákon, keď si kúpite nejakú takúto firmu, pričom garantuje aktivity a financovanie? Urobili ste niečo zlé?" Ako príklad uvádza aj U. S. Steel, ktorý tiež dostal peniaze. "Myslíte, že oni majú nejakých výskumníkov a urobia lepší výskum ako firma, kúpená tesne pred podaním, kde sú ľudia, ktorí robia výskum 20 rokov? Možno neznáma firma urobí lepší výskum ako firma s obratom 100 miliónov." U. S. Steel získal takmer 6,5 milióna na Podporu priemyselného výskumno-vývojového centra v oblasti nových materiálov a technológií povlakovania a zvárania. "Naša spoločnosť, v ktorej má výskum a vývoj 50-ročnú históriu, požiadala o spolufinancovanie výskumných projektov z fondov EÚ prvýkrát a uspela. Naším partnerom je Výskumný ústav zväračský v Bratislave," uviedla Ľubomíra Šoltéssová z U. S. Steelu.

(len, jav)